

Tutu é kuvi ūun e táxnūu San Pablu iña Timóteu

Taxnūu Pablu tutú iña Timóteu

1 Xu'u é Pablú u ne, pustru Jesúcristú u, tsí kuan ō de kû'vé Xuva kō, ña e nakáku ko, ni Jesúcristu, ña é ntantétu ō. ²Taxnūu ú tutú sa'a iña o, Timóteu. Tsí ñá'vín é vata kaa i'xá ko kuenta iña Xuva ko, tsi kuínti'xe o Xuva ko kuēnta iña tú'ūn é kāká'án u ni ō. Na naxnuu viko Xuva ko ō. Na ntuntá'ví ini ña o. Na tā'xi ña é kutūvín va'an, ñá'vín ña ni Tó'o ko Jesúcristu.

Kuenta tsí víi ña iña tukú nchu'un é ña te nuu é ntaā i

³Vata tsí ó kaka'án u ni ō da ntíi ú kue'én u ñuú Macedoniá ne, kuan tsí ó kaka'án u ni ō vevíi ñá'vín: Kutūvín kan ñuú Efesu vata koo é ká'an ni ña tsíkān é ña ku kuan koo nakua'a ña ña'a tukú nchu'un. ⁴Ká'an ni ña tē ña víi ña kuenta kuentu e ntáka'an ñá'a; ntē ña víi ña kuenta te dóo du'xen ká'an ñá'a kuentu ka'nu iña uváta kuē'en ña. Dotō tsi ntánāa núu ña'a kuenta iña i sá'ā ne, ña kaidiá'vi kue'en tsi é káda ntaa o tsiñu e tá'xi Xuva kō é víi o é kuínti'xe ko ña.

⁵Kuān ó kaka'án u ni ō tsí ntio ko é kuínima kó ta'an ko kaniñ nima ko é vā'á o. Ntio ko é kūtuni ko tsí ña tuví nee nuu i é kīni kaa nuu nima ko. Ntio ko é kuínti'xe nti'xe ko Xuva kō. ⁶Iō ñá'ā é xtuví mii ña núu i sá'a ne, dotō tsi ntánāa núu ña nuu i é ña kaidiá'vi. ⁷Ncho víi ña mastrú lei iña Xuva ko, ntá tsi ña ini ña nee iña é ntáka'an ña; ntē ñá'vín ini mii ña nee e ntánakua'a ña ña'a é vāta te dóo ini ña, kuini ña.

⁸Ntá tsi xo'ō ne, ini ó tsi vā'ā lei san é kade tsiñu ni'i o, vata ō ntío Xuva kō da xtúvín ña. ⁹Ini ó tsi ña ni xtuví Xuva kō lei san iña ña é vā'a, tsí iña ña ntáde é kīni kaa; iña ña é ña ntáde ntaa; iña ña é ña ntákuínti'xe i Xuva kō; iña ña é kīni ntáa; iña ña é iō kuetsí i; iña ña e ntáka'an kīni iña Xuva ko; iña ña e ntaé'ní ñá'vín i ni uva i; iña ña e ntaé'ní ña'a ñá'vín; ¹⁰iña ña e ntákidi ni'i tuku ñá'vín; iña ña e ntáde kīni kaa ni ñatíi ni'i ña; iña ña é ntadú'u; iña ña vete; iña ña é ntadá'vi ña'a dovete; iña ña é ña ntío kue'en i nchu'un é vā'a. ¹¹Nchu'un é vā'a san ne, ñá'vín tū'ún va'a iña Xuva ko, ña e dóo ka'nu, ñá'vín tū'ún va'a e tēe tsiñu Xuva kō ko é ká'an ntódo u.

**Nakué'e o sintiá'vi nta'a Xuva
kō, tsi dóo vá'ā ó de ña ni kō**

¹²Kanakué'e ú sintiá'vi nta'a Tó'o ko Jesucristú, ña ña é xntíi ña ko vata koo é kuvi vií u sá'ā. Tsi ña ña nakaxnúu ña ko é káda tsiñu ú iña ña, tsi kada ntaá u, kuini ña.

¹³Kuān te ntuví dí'na ne, dóo kini ka'án u iña ña; dóo dé xení u ni ña kuínti'xe i san, ntá tsi dé ka'nu iní Xuva ko ni ko, tsi ña ni kutúni ko nee iña é edé u, tsi vata kuínti'xé kó ña kídaā. ¹⁴Ntá tsi ña te nte kaa vá'a o dé Xuva ko ni ko. Tā'xi ña é kuínti'xe kó ña. Tā'xi ña é kuinimá ko ta'an kó ña, tsi kuān ó kata'xi Jesucristu da kúvi uun tsi nima ko ni ña.

¹⁵Tū'ún sa'á ne, nuu é ntāa ntí'xe i e dóo nuu á'vi i é kuínti'xe un ntíi ntíi ña'a sán ne: Kí'xi Jesucristu ñuxiví sa vata koo é nākáku ña ña'a, ña é iō kuetsí i. Xu'ú ne, díí díí ka ka'nu kuetsí ko é un ntíi ntíi ña'a. ¹⁶Ntá tsi dí'na u ntúnta'ví ini Xuva kō kó e díí díí ka kini kaa ú, vata koo é kuē'é ña kutuni ña kuínti'xe i rkontuví tsi dóo ki'in itō dé ka'nu ini Jesucristu ní ko ne, kuan kōo ni'i ña é vā'á nta'a Xuva kō ña, é kúntoo ña ni ña ntii ña ña ntüvi. ¹⁷Dukuān né, na kúnuu ini ko Xuva ko, ña é odo nūu ntii ña ña ntüvi. Ña kuví ka ña. Ña kúvi kini o ña. Mii tsi ña é Xuva kō. Ntii ña ña ntuví na kuiko ñu'u o ña. Ká'an ó tsi dóo ka'nu ña. Kuan tsi koo na kōo.

¹⁸Sá'a kakā'án u ni ó é viin, i'xá ko Timoteu, vata tsi ó kaka'an ña'a kídaā, da tá'xi Espiritū Sántü é ká'an ña kuenta iña o. Nanū'ún ini

o tú'ún é kākā'an ña. Koon ntiin kádan tsiñun iña Xuva ko. ¹⁹Ñá xtuví miin e kuínti'xe o. Ñá viin nee nuu i é ña vá'a kuini nima o. Tsi iō ñá'a é ña ntáde ña kuenta é kākā'án nima ña ne, xtuví mii ña e kuínti'xe ña ne, dukuān o nākunáa ña kúñu ña. ²⁰Kuan ó kúvi Himeneu ni Aléjandru. Ntáda u ña kuenta ntá'a tó'o e ña vá'a vata koo é na kuini ña é ña ka'an ntée ña Xuva kō.

Nté koo vii o dá kākā'an ntá'ví ó

2 Dí'na sá'ā ntio ko é vii o: Kákan o nta'a Xuva ko kuēnta iña un ntíi ntíi ña'a; ka'an ntá'ví ó ni ña. Kákan o dá xe'e ntá'a Xuva kō ne, nakué'e o sintiá'vi nta'a ña kuenta iña ña'a san. ²Ka'an ntá'vi o iña ña tsíñu na'nu i ni ún ntíi ntíi ña tsiñu i vata koo é vā'á koo kúntoo ó, é diin diin tsi kúntoo ó, da ntánuu iní ko Xuva kō, dá ntáde o da mii kuē'en tsi é vā'a. ³Sá'ā é vā'a. Kuan koo e ntío Xuva kō é vii o, xo'o é nakákú kō. ⁴Tsi ntio ña é nākáku un ntíi ntíi ña'a; ntio ña é kútú've ña nēe é nuu é ntaā i. ⁵Tsi uun tsi Xuva ko ni uun tsi ñatíi, ña é kántavá'a ko ni Xuva ko, ña ña é Jesucristu. ⁶Ña ña xe'é ña ntuví iña ña e ntá'vi ña kuenta iña kuetsí ko ún ntíi ntíi o. Ta'xi Xuva kō é kútuni ko dá xēe ntúvi i. ⁷Tā'xi ña é ká'an ntódo ú tú'ún sa'a, é vií u pustru ña. Nuú é ntaā i é kākā'án u, ña tē dovete. Nākaxnúu ña ko é nañé'é u ña é ña te ña Israeé san nēe é nuu é ntaā i, é nañé'é u ña nté koo kuínti'xe ña Xuva kō.

⁸Kidáā ne, da mí'i ká nataká nuu ña'a, ntio ko é ká'an ntá'ví ñatíi san; ntio ko é ntāa ni'i ña nta'a ña

e dóo va'á, ñatíí, ña é vā'á nima í, ña é ña ini kudíin, ña é ña ini naa núu. ⁹Ñadī'í san ne, ñá ntío ko é vii ñá vatā ó de ñadī'í ña nguii san é da mii tsí e ntaínuú ña oro ni xō'lo kití e dóo a'ví i ni dā'ma e dóo a'ví i dí ne, e dóo vā'á ó ntánadaán ña lasun ña. Tsí kuān ó de ña vata koo é na kīnī ña'a san ñá ne, ká'an ñá tsí ña te nté kaa va'a ntáa ña. Tsí ntío ko é ká'an ña'a san tsi dóo va'á ña'a ñadī'í san, ¹⁰tsi ntáde ña é vā'a, tsi sá'á é vā'á koo vií ñadī'í, ña ntáka'an é ntánuu iní i Xuva kō. ¹¹Diin diin tsi na kuntoo ña nakuā'a ña; na kuiko ñu'u ñá. ¹²Ñá kaxe'é u itsi é nañē'e ñadī'í san ña'a san má ūkún kán. Ñá vā'á o te víí ka'nu ñadī'í san iña ñátíí san; diin diin tsi na kuntōo ña. ¹³Tsí di'na de kú've Xuva ko Ādaán ne, da kidāa de kú've ñá Eva. ¹⁴Tsí ña te Ādaán san, ña e éni ntā'ví koó san, tsí ñadī'í san. Ne, dīvi ñadī'í san é edé ña kuétsi. ¹⁵Ntá tsi kuān te dóo nto'lo ñadī'í san dá kaku i'xá ña ne, nakakū ña kúñu ña tē ña xtuví mii ñá é kuinti'xe ña Xuva kō; te kuinima ñá ta'an ña; te vii ña é ntío Xuva kō; te kadā kuení va'a ñá; te vā'á koo vií ña.

Nté koo vií ña odo nūú ini ukún san

3 Uun nuu é ntaā í: xoó ña'a é ntío i é kodo nūú ini ukún ne, uun tsiñu é vā'á é ntío ña. ²Ña odo nūú san ne, kantío é vā'á koo vií ña vata koo é ña ka'an ntée ña'a san ña. Uun tsi ñadī'í ñá koo. Kuenta tsí na vii ñá nee iña e ntáde ña. Na kadā kuení va'ā ñá nēe é vii ña. Vá'a koo na vii ñá vata koo é kuiko ñu'u ñá'a san ña. Vá'a koo na vii ñá

ni ña kaxee kaíto ni'ni ña ña nú vi'i ña. Vá'a koo na nakuā'a ña ña'a san. ³Ñá ku de ki'vi ñá. Ñá ku kada diin ña. Ntē ña ntío ña diu'un é vii ñá da nēe ka nuu i vata koo é ni'i ña. Dōo vā'a koo na vii ñá ni ñá'a. Ñá nāa núu ña. Ñá ku itsu'ūn ña nté koo ni'i ñá diu'un. ⁴Vá'a koo na kadā kú've ñá vi'i ña. Na vii ñá vata koo é na kuinti'xe i'xá ña ña, é kuiko ñu'u ñá. ⁵Tē ñá ini ña nté koo kadā kú've ñá vi'i mii ñá ne, nté ntu koo kadā kú've ñá ini ukun Xúva kō. ⁶Ña kúvi vii ñá te vata e ná'a kuinti'xe ña Xuva kō, vata koo é ña kadā kuení ña te dóo ka'nu ña'a ña ne, vata koo é ña ní'i ña é nto'lo ña vatā o dé tó'ō e ña vā'á san da dóo ka'nu ncho vii. ⁷Kantío é kuiko ñu'u ñá'a ña, ña é vāta kuinti'xe i Xuva kō, vata koo é ña ka'an kīnī ña iña ña, vata koo é ña ntava núu ña dei tó'ō e ña vā'á san.

Nté koo vií ña'a, ña ntáde tsiñu ini ukun

⁸Kuan koo na vií ña ntáde tsiñu ini ukún di. Vá'a koo na vii ñá vata koo é na kuiko ñu'u ñá'a ña. Ña kúvi ká'an ñá dovete. Ñá ku de ki'vi ña ntute tinti'ō. Ñá ku vii ñá da nēe ka nuu i vata koo é ni'i ñá diu'un. ⁹Na kuinti'xe vā'a ña nchu'un e xtúvi Xuva kō é kuinti'xe kō ne, é ini mí ña tsí ña tuví nee nuu i é ña vā'a e ntáde ña. ¹⁰Koto nteé nto ña di'na. Tē ña tuví nee nuu i é kīnī kaa iña ñá ne, kidāa ne, kuví vií ña tsiñu ukun. ¹¹Ñadī'í san dí ne, vā'a koo na vii ñá vata koo é na kuiko ñu'u ñá'a san ñá di. Ñá ku ká'an ñá dovete iña tuku ñá'a. Kuenta tsí na vii ñá nee iña e ntáde ña. Na kadā

ntaa ña é un nti'í. ¹²Ña e ntáde tsiñu ini ukún san ne, uun tsi ñadi'í ñá na kōo. Na v'á koo kadā kú'vē ñá iña i'xá ña ni v'í'í ña. ¹³D'ivi ñá é v'á'á o ntáde tsiñu ini ukún ne, dōo v'á'á koo ka'an ñá'a iña ña. Kidáa ne, ñá kūka'an nuu kué'en tsí ña é ká'an ñá iña e ntákuinti'xe i Jesucristu.

Nuu i e tá'xi Xuva kō é kūtuni ko

¹⁴Ntio ko é k'í'in kant'í'í ú kíkoto n'í'ni ú o, ntá tsi kaka'án u ni o s'á'á ¹⁵vata koo é, te kūkuií ka kó ne, kutuni o nté koo víí ña'a, ña e kúvi i'xá Xuva kō, ña ñu'u ini ukún Xuva kō, ña kantíto san. Tsí ña s'á'á ne, ntáxió ntii ña, ntánada'an ña nchu'un é nuu é ntaā í iña Xuva ko. ¹⁶Dōo ka'nu nti'xe nuu i e tá'xi Xuva kō é kūtuni ko:

Ntii d'ító Xuva kō é vata kaa ña'a kaa ña.

Kaka'an Espíritū Sántū tsi dōo va'á ña.

Ntaíto ánjē san ña.

Ntáka'an ntódo ña'a san kuenta iña ña ni ña tuku ñúu.

Kuinti'xe ña'a san ña dá kanií ñūxiví san.

Naki'í Xuva ko ña e dukún kán.

Iō ña é xtuví mii ña é kuinti'xe ña

4 Ná te xū'u o é káka'an Espíritū Sántū san tsí da rkontuví koo ña'a é xtuví mii ña é kuinti'xe ña, tsi ntáde ña kuenta é káka'an é ña v'á'á san dá kaeni nta'v'í ña. Kuntikin ñá nchu'un iña é ña v'á'á san. ²Tekú ña nchú'un s'á'a é ntáka'an ñá vete, ña é da mii xū'u i ntáka'an, tsí ña te ntánī nima i ntáka'an, ña é kuka'xi kué'én nima

í vata tē i'xi, é ña kakutuní ka nima í nēe é v'á'á, nēe é kīni kaa. ³Ña tsikán ne, ntáka'an ñá tsi ña kuvi tánta'a o. Ntáka'an ñá tsi ío titín nuu i é ña kuvi ká'xi o. Ntá tsi de kú'vé Xuva kō sa'á iña ko. Xo'ō e ntákuinti'xe ko, xo'ō é ini ó nēe é nuu é ntaā í ne, na nākué'e o sintiá'vi nta'a ña kuenta iña i s'á'a. ⁴Tsi é un nti'í nuū i é edé kú'vé Xuva kō ne, v'á'á o. Ña kúvi ká'an ó te ña v'á'á o. Ki'í o ne, nakué'e o sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña i. ⁵Tsí kaka'an Xúva kō tsi v'á'a ne, nāxnuu viko ña é ká'xi o da nakué'e o sintiá'vi nta'a ña.

Ña e dōo v'á'á ó kade tsiñu iña Jesúcristu

⁶Te nañē'en tá'an o nuu i s'á'á ne, é dōo v'á'a viin iña Jesúcristu. Kae'nu é kákuinti'xe o dá kanakuā'an tú'un Xuva ko, d'ivi nchu'un ña é kantikin.

⁷Ntá tsi ña kún den kuenta é dotō tsi ntáka'an ñá tuntu, é ña te iña Xuva ko. Nakua'an miin é víin nēe é ntio Xuva kō. ⁸Kaidiá'vi kudii uun da'na te víi o é káda tsiñu kúñu kō, ntá tsi díí díí ka kaidiá'vi te víi o é ntio Xuva kō. Tsi s'á'á ne, kaidiá'vi níi dukuan ntōo o ñūxiví sa ne, kaidiá'vi dá kuntuo o ni ña kídaa dí. ⁹Nuu é ntaā í s'á'a ne, dōo nuu á'vi é kuinti'xe un ntíí ntíí ña'a. ¹⁰Dukuān ne, dōo ntii ntáde tsiñu o ne, ntánto'o kō e ntádē xení ña'a ni kō, tsí e kuinti'xe ko Xuva kō, ña kantíto, ña é kuvi nakāku un ntíí ntíí ña'a, ni ña é dí d'ivi kakuinti'xe i.

¹¹Sá'a nakuā'an ña'a san. Ká'an ni ña te kuān koo víí ña. ¹²Ñá ku

dā vá'a o é kā'an nā'a tsi nā inin tsí dā vé nā kuetsin. Vá'a koo viin vata koo é nañē'en nā kuinti'xe i san nté koo víi nā dá kiní nā nté o kaka'án ne, nté o kaden utén uten, nté o kakuinima o tá'an o, nté o kakuinti'xe o Xuva kō ne, nté o kaden é vā'a. ¹³Nii dukuan k'f'ín u mí tuvín ne, koon ntiin nakuā'an tú'un Xuva ko mē'nū nā'a san, nañē'en nā nēe é kāni tú'un ne, kué'en nā itsi di. ¹⁴Ná ku dā nēe iní o xtuvín miin e tá'xi Xuva kō doméni é vā'a koo viin dá ka'an Espiritū Sántu kuēnta iña nātā sán ura í da xntee tá'an nā nta'a nā dikí o.

¹⁵Dōo ntíto viin é un nti'i nuū i sá'a. Dīvi tsi viin vata koo é kiní un ntií ntií nā'a tsí kakutú've o e dií dií ka vá'a viin. ¹⁶Kuenta tsí viin nté o den, nté o kanakuā'an nā'a san. Koon ntiin é un nti'í. Tsí te kuān koo viín ne, nakākún miin ne, kuan koo nakākún nā ntaíni é kāká'án di kuenta iña o.

**Nté koo víi o ni tā'an
ko, nā kuinti'xe i**

5 Ná ku dēn tíin ni nātā san. Ká'an ni nā dokoñu'u vata tsi te uva o nā. Kuikon ñu'un natií kuetsi sán vata tsi te ēni o. ²Kuikon ñu'un ñad'í'í ata san vata tsi te di'í o nā. Kuikon ñu'un ñad'í'í kuetsi san váta tsi te tā'an o nā e dóo vá'a víin ni nā.

³Xntiin ñad'í'í kíí san, nā é kátaan núu nti'xe i. ⁴Ntá tsi te ió i'xá ñad'í'í kíí san ne, o ió i'xa i'xá nā ne, dīvi i'xá san kaduku ntée é vii é vā'a, é víi kuenta dí'í i ni uva i. Sá'a é ntio Xuva kō é vii o. ⁵Dīvi ñad'í'í kíí, nā

é da mii un dikí, nā é xoxó kue'en tsi i'xá i ne, ini nā tsí mii tsi Xuva ko kaxntii nā nā. Nté ntuvi ntē níñu kaka'an ntá'ví nā, kaikan nā nta'a Xuva ko nēe é kátaan núu nā. ⁶Ntá tsi ñad'í'í kíí, nā é kade da mií é ntio mií né, vata tsi tē xil'í nā, kuān te kantíto ká nā. ⁷Ká'an ni nā núu i sá'a vata koo é nā tuví nee nuu i é kā'an ntée nā'a nā. ⁸Ntá tsi te xoó nā'a nā kade nā kuenta nā'a nā ne, dií dií ka te ñavi'í mii nā ne, é xtuví mii nā e kuinti'xe nā Xuva kō. Dií dií ka xii kaa iña nā é vata kaa uun nā'a, nā é nā ni kuinti'xe kue'en í Xuva kō.

⁹Da mií é kuntēe dīvi ñad'í'í san mí uve na'a ñad'í'í kíí tē é xee tá'an uní díko kuia nā, te uun tsi xii nā xio, ¹⁰te kā'an nā'a te dóo vá'a o dé nā, tē nakue'nu vá'a nā i'xá nā, tē dóo vá'a o dé nā ni nā xee ví'í nā, tē e nákate nā d'f'ín nā kuinti'xe i, tē e xntíi nā nā ntánto'o i, tē edé nā é uun nti'í nuū i é vā'a.

¹¹Ntá tsi nā xntéen na'an dīvi ñad'í'í kíí, nā é dā vé ñad'í'í kuetsi, tsí te xtuví mii nā é kade tsiñu nā iñá Cristú tē ntio nā é nātánta'a xtuku nā ne, ¹²kidāa ne, ní'í nā é ntó'o nā tsí nā ni de ntáa nā é xe'é nā xu'u nā ni Xuva kō é vii nā. ¹³Ne, nā te da mii tsi sá'a, tsí kuiní nā é kudu'xen nā é káda tsiñu nā ne, da mii kué'en tsi é k'f'ín nā ta'án ví'í ta'án ví'í. Ne, nā te da mii tsí é kada du'xen nā, tsí kuiní nā é kā'an nā dovete iña ta'an nā. Dá ncho kini núu nā tsiñu iña ta'an nā ne, ká'an nā núu i é nā vá'a o é kā'an o. ¹⁴Dukuān é ntio kó ne, na nātánta'a ñad'í'í kíí kuetsi san. Na kōo i'xá nā ne, na kuēnta víi nā ví'í nā. Kidāa

ne, ñá vii ñá nēe nuu i é kā'an kīni ña'a san iña ña. ¹⁵Tsí iō ña é xtuvī mii ña é vā'a e ntáde ña ne, é kuntikīn ña tó'o é ña vā'a san ve.

¹⁶Te uun ñadī'í, ña é kakuinti'xe i Xuva kō né, iō ñavi'i ña, ña é ñadī'í kīí ne, divi ñá kaduku ntée ña é xntii ña ñá. Kidāá ne, ñá dūku ntee un ntíí ntíí ña ñu'u ini ukún san é xntii ña ñá, vata koo é kuvi xntii ña ñadī'í kīí, ña é xoxó ñavi'i i.

¹⁷Kuikon ñu'un ñatā san, ña e ntádē kú'vē va'á ini ukún kān ne, dií dií ka kuikon ñu'un ña e ntáka'an ntódo tú'ún va'á san ni ña ntánakuā'a ña'a sán di. ¹⁸Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Ña ku xnúun xo'o xu'u dūntikí san da ntaédín ti trigu”, ka'an. Ne, kaka'an xtúku: “Da mii é xī'i á'vi ña kade tsiñu”, ka'an.

¹⁹Ña kún den kuēnta te tsi'i kuétsi ña'a uun ña'a ñatā sán tē xoxó uvi, uni ña'a, ña é ntāda ntaa é kāka'an ñá te nuu é ntaā i.

²⁰Tē xoó ña'a, ña é kuan tsī o ntáde kuétsi sán ne, kadan tíin ni ña mē'ñu un ntíí ntíí ña'a, vata koo é ū'ví ña nguui san.

²¹Ká'ān ú ni o nuu Xuva ko ni Jesūcristu ni ánje ñá, ña é nakaxnúu ña, te kādan ntaan é un ntí'i nūu i sá'a. Ña te úun tsi ñá'a é vā'á viin ni ñá, tsí uun kuédadī'í tsi. ²²Koton vá'ān dá kadān kú'vén iña ñatā, ña é kodo nūu ini ukún san, vata koo é ña viín dadīin ni tūku ña'a san núu i é kīni kaa, tē ña te vā'a ña'a ñatā san. Ña kún den nēe nuu i é kīni kaa.

²³Divīn ne, da xé da ta'an tsi kanguntii i'xí o ne, ña kó'ōn kán e dá mii ntute kuīi, tsí ko'on kudiin

ntute tñnti'ó di vata koo é na ntūvā'a i'xi ō.

²⁴Iō ñá'a ne, dōo dito é iō kuetsí ña di'na dá ni'i ña é ntō'o ña. Iō tūku ña'a ne, dōo xu'u iō kuetsí ña ne, da nté rkontúvī kutuni ñá'a tsí iō kuetsí ña. ²⁵Dadīi tsi iō nuu i é vā'a e dōo ditó ne, iō tuku nuu i é vā'a é ña díto, ntá tsi ña kuvi kuxu'ú kue'en tsi.

6 Tē xoó ña'a ña e ntáde tsiñu ne, na kuiko ñu'u ña tó'o ñá, vata koo é ña ka'an kīni ña'a iña Xuva ko ni nchu'ún ña. ²Tē xoó ña'a iō tó'o i ña kuinti'xe i ne, ñá ku xtuvī mii ña é kuiko ñu'u ña ñá tsí e kúvi ña ta'an ña kuenta iñá Cristu. Ñá'á, tsi dií dií ka vā'a koo na kāda tsiñu ña iña ña, tsí kuinima ñá ña, tsí dadīi tsi ntákuinti'xe ña Xuva ko ni tó'o tsiñu san.

Kuntōo vā'a o te kuinti'xe kō

Ká'an ni ñá'a sán, nakuā'an ña nuu i sá'a. ³Tē xoó ña'a nakuā'a ña tuku nchu'ún, tē ña kákuinti'xe ña tú'ún é nuu é ntaā i é kāka'an Tó'o ko Jesūcristú, tē ña kantíkin ña nchu'un é kā'an Xúva kō é vii ó ne, ⁴dōo ka'nu ña'a ña, kuiní ña, ntá tsi ña te neé ini ña. Da mii kuē'en tsi é ntio ña é nāa núu ña nuu i é ña kuvi nantíko koó ña'a, e dōo ntio ña naa núu ña. Kidāá ne, kune'u iní ña. Nāa núu ña ni tā'an ña. Ká'an kīni ña iña ta'an ña. Kadā kuení kīni kaa ña iña ta'an ña. ⁵Da mii kuē'en tsi é nāa núu ña ni tā'an ña, tsí kīni kadē kuení ña. Xtuvi mii ña é kákuinti'xe ña é nuu é ntaā i. Dōo kue'e ní'i ña te kāda tsiñu ña iña Xuva ko, kuiní ña. Kiin nteén xion ña kuān ntāa san. ⁶Kué'e ní'i nti'xe

kó te kada tsiñu o iña Xuva ko, ntá tsi tē nuu e vá'a nima ko. ⁷Tsí ña te neé kani'i ó dá xee o ñúxiví sa ne, ñá tē neé kuvi kuni'i o tē ntáka o ñúxiví sa di. ⁸Te ió te ko'lo, te ká'xi ó, te kunuu kutávi ó ne, é divi tsíkan. ⁹Ntá tsi divi ñá'a, ña e dóo ntio i é kúkuika ne, kade ña nuu i é ini ña tsí ña vá'a ne, ña kúvi ntii ká ña, vata tsí ó kuvi kiti é távi ti ítō. Kade tuntu ñá nuu i é ncho vií ña ne, ñá katā'an í iña ña. Kunaá iña ña ne, kunaá mii ñá di. ¹⁰Tē dóo ntio ko diu'ún ne, kidáa vii o é un ntí'i nūu i é kīni kaa vata koo é nī'i ko. Ió ñá'a é ntántuku ñá diu'ún ne, xtuvī mii ña é kuinti'xe ña Xuva kō né, dōo ntánantō'lo ña kúñu ñá.

Koo ntii o kāda tsiñu vá'a o kuēnta iña i é kuinti'xe kō

¹¹Ntá tsi divin é kādukun ntéen Xuva kō né, xtuvīn miin núu i tsíkan; kuntikín nēe e vá'a, nēe e ntío Xuva kō. Kuinti'xe vá'a o. Kuinima ó ta'an o. Na kūtíi o nima ó kuntetun. Ña kún den kā'nun. ¹²Koon ntiin é na kuinti'xe vá'a o Xuva ko ūun tsi da nté nī'i o ntuví va'á iña o ntii dañu ntúvi. Dukuān e kána Xuva ko ó dá ntādan ntaan mé'ñū ñá'a, ña é ini, tsí e kuinti'xe o Cristu. ¹³Vi'a ve ne, nuu Xúva ko, ñá é kátá'xi ntuví iña ko un ntíi ntíi ó, ni Jesúcristu, ña e dóo vá'a ka'an é nuu é ntaā í da ntitsí ña nuu Pílatú ne, ká'ān ú ni o ¹⁴te kādan ntaan vātā ó ka'an Xúva kō é viin. Ña kún den nté uun nuū i é kā'an ñá'a tē ña vá'a o. Kuan tsí koo viin un tsi da nte naínu xtuku Tó'lo ko Jesúcristu. ¹⁵Tsí tē xee ntúvi i ne, nainu ña é kīni o ña. Divi ñá e

dóo va'á kue'en ña. Divi ña kadē kú'vē ña é un ntíi. Divi ña é rei é odo nūu un ntíi ntíi rei iña ñúxiví san. Divi ñá é odo nūu ña é da xóo ka tó'lo i. ¹⁶Da mii tsi ñá é kántíto ña ntii dañu ntúvi, é ña kuví ka ña. Kaxilí nuu ká'nu ña vata kaa ntuve ñū'u. Ntē xoxó xee étsin i mí tuví ña. Nté uun ñá'a vata kiní ña ña; ntē ña kuvi kiní o ñá vevii. Na kuiko ñū'u ñá'a ña. Na kodo nūu ñá kadā kú'vē ñá ntii dañu ntúvi. Kuan tsi koo na kōo.

¹⁷Ká'an ni ñá e dóo ió iña i ñúxiví sa tē ña vií ka'nu ña. Ná ku dē kuení ña te kúvi vií ña é un ntíi tsi ió diu'un ña. ¿Te kúnaá ntu? Ntá tsi na kuinti'xe ña Xuva kō, ña é kata'xi kō é un ntíi nūu i é kantio kō vata koo é ña te neé taan núu ko. Ntekú ka xtuku é katā'xi ña ko. ¹⁸Ká'an ni ñá né, na vii ña é vā'a. Na kōo ntii ña é vii ñá nuu i é vā'á vata tsí ó kaxió ntii ñá é kade tsiñu ña é nī'i ñá diu'un. Ná ku dē vīni ña ni tā'an ña; na kuiní ña é kué'le ña dava iña ña ña e ntátaan núu i. ¹⁹Kuan koo naxtūví va'á ña dokuika iña ña é ña kantí'i iña ntuví iña ña é vē'xí, vata koo é nī'i ña ntúvi vā'á iña ñá rkontuvi.

I'a ntíi tūtú iña Timóteu

²⁰Timoteu, vānchu'un viin kuenta nuu i e tá'xi Xuva kō é viin. Ña kún den kuēnta dá doto tsi ntáka'an ñá'a da ntáka'an ntée ña é nuu é ntaā i, tsi dóo ini ña, ka'an ña; ntá tsi ñá ini ntí'xe ña. ²¹Ió ñá e ntántikin ña sá'á né, kūdana ña é ntákuinti'xe ña.

Na naxnuu viko Xuva ko nto ūn ntíi ntíi nto.